

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudce Zdeňka Kühna a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobců: **a) Ing. P. T.**, a **b) E. P.**, oba zast. JUDr. Janem Vodičkou, advokátem se sídlem Valdštejská 381/6, Liberec II, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2012, č. j. OÚPSŘ 219/2012-330, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 4. 12. 2013, č. j. 59 A 89/2012-39,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Hodkovic nad Mohelkou, stavebního úřadu (dále jen „stavební úřad“), ze dne 19. 6. 2012, č. j. SÚ-1124/2010/J/Rozh 2-330, sp. zn. 1124/2010, bylo žalobcům a) a b), dále jen „stěžovatelé“, dle § 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů a relevantním pro posouzení věci (dále jen „starý stavební zákon“), a § 39 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, nařízeno odstranění stavby provedené bez potřebného veřejnoprávního oprávnění k provedení stavby, a to stavby oplocení umístěné na pozemcích p. č. 208, 206/1, 206/2, 115/2 a 115/1 v k. ú. Záskalí, obec Hodkovic nad Mohelkou, kolem rozestavěného rekreačního domu umístěného na p. č. 20/1,

vše k. ú. Záskaří, v rozsahu a dle situace podrobně popsané a rovněž zakreslené na výkresu skutečného zaměření. Současně bylo stěžovatelům uloženo nahradit paušální částkou náklady řízení. Stěžovatelé podali odvolání, jež bylo rozhodnutím Krajského úřadu Libereckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen „žalovaný“), ze dne 6. 9. 2012, č. j. OÚPSŘ 219/2012-330, při potvrzení prvostupňového rozhodnutí zamítnuto. Žaloba stěžovatelů podaná proti tomuto rozhodnutí dne 7. 11. 2012 byla zamítnuta výrokem I. rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“) ze dne 4. 12. 2013, č. j. 59 A 89/2012-39; výrokem II. rozsudku bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

I. Obsah kasační stížnosti

[2] Proti rozsudku krajského soudu podali stěžovatelé včasnou kasační stížnost, a to z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a_d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítli, že krajský soud věc nesprávně právně posoudil, přičemž v řízení se vyskytly vady ovlivňující zákonnost napadeného rozhodnutí.

[3] V kasační stížnosti uvedli, že již od počátku činili právní kroky, aby stavba byla legální (dne 1. 7. 2005 oznámili jako stavebníci stavbu oplocení, dne 1. 9. 2005 ohlásili stavbu oplocení, a dne 16. 6. 2008 oznámili, že nechají instalovat prozatímní oplocení na svém pozemku). Tvrdili rovněž, že Magistrát města Liberec, odbor životního prostředí, vyslovil s navrhovanou stavbou oplocení souhlas.

[4] Stěžovatelé popřeli, že by stavba stála na účelové pozemní komunikaci. Předně nesouhlasili s rozhodnutím správního orgánu o existenci účelové komunikace (poukázali na řízení u Městského úřadu Hodkovice nad Mohelkou pod č. j. hso/ka/4145/4/2008/280). Připomenuli, že stavba nestojí na účelové komunikaci celá, což mělo být zohledněno. Popřeli navíc nezbytnou komunikační potřebu vlastníků nemovitosti č. p. 45, neboť tato může být zajištěna „*odsbora*“ přes pozemek p. č. 125 a 208 a nikoliv „*odspodá*“ přes pozemek stěžovatelů. Tvrdili rovněž, že stavěli oplocení v dobré víře, že staví na pozemku v jejich vlastnictví a nikoliv na veřejně přístupné účelové komunikaci (citovali přitom rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 178/2005 a rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 33/2004-68). Rozhodnutí o odstranění stavby zasahuje dle stěžovatelů do jejich práv obdobně jako vyvlastnění, proto je třeba nahlížet na institut odstranění stavby jako na nejzazší prostředek řešení věci.

[5] Stěžovatelé také zpochybnili zákonnost správního řízení tím, že ve věci byla postupně vydána stavebním úřadem tři rozhodnutí, avšak po zrušení prvního a druhého rozhodnutí stavebního úřadu (ze dne 20. 2. 2007 a 31. 3. 2011) krajským úřadem nemělo být v původním správním řízení pokračováno, ale mělo být zahájeno nové správní řízení, neboť dle stěžovatelů v těchto třech dílčích řízeních bylo vždy rozhodováno o jiné stavbě. V případě nově zahájeného správního řízení by stavební úřad postupoval již dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový stavební zákon“).

II. Vyjádření žalovaného a replika stěžovatelů

pokračování

[6] Dle žalovaného je obsah kasační stížnosti totožný s žalobními námitkami, se kterými se krajský soud dostatečně vypořádal; žalovaný vyjádřil plný souhlas se závěrem krajského soudu, dle něhož žalobní námitky neměly žádnou spojitost s možným zkrácením věcných práv stěžovatelů. Stavební úřad i žalovaný rozhodovali na základě podkladů postačujících k posouzení všech otázek ve věci a námitkami stěžovatelů se řádně zabývali v rozsahu, jak jim umožňoval starý stavební zákon. Rozhodnutími silničních správních úřadů bylo prokázáno, že stavba je na pozemku chráněném jiným veřejným zájmem, který navíc převyšuje zájem stěžovatelů na ponechání oplocení. Stavba je nepovolenou stavbou a nepožívá ochrany dle stavebních předpisů; není zde ani žádný veřejný zájem na ponechání oplocení.

[7] Stěžovatelé v replice opětovně namítli zkrácení svých práv. Uvedli, že za kumulativního splnění podmínek stanovených v § 88 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona se odstranění stavby nenařídí. Stavební úřad je však řádně nepoučil při zahájení řízení o odstranění stavby, že mohou odvrátit rozhodnutí o odstranění stavby předložením dokladů vyžádaných stavebním úřadem v jím stanovené lhůtě, a dopustil se tak procesního pochybení, jež bylo žalovaným i krajským soudem tolerováno. Stavební úřad rovněž stěžovatele nepoučil o možnosti podat žádost o dodatečné povolení stavby; tuto povinnost stavební úřad sice obecně v rámci řízení o odstranění stavby nemá, nicméně pokud stavebník učiní v řízení úkony, ze kterých lze dovodit úsilí o legalizaci stavby, stavební úřad tuto poučovací povinnost má (odkázali v té souvislosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 102/2011-112 a č. j. 1 As 51/2010-214, a na § 129 odst. 2 nového stavebního zákona). Žalovaný ani krajský soud se dle stěžovatelů dostatečně nezabývali těmito porušeními procesních práv stěžovatelů. Nemohli tak ani rozhodnout na základě podkladů, které by postačovaly k posouzení všech podstatných otázek ve věci odstranění stavby (stěžovatelé údajně neměli zejména možnost předložit doklady k prokázání souladu oplocení s veřejným zájmem, neboť stavební úřad si o této otázce učinil protizákonně úsudek sám).

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda stěžovaný rozsudek či řízení, jež jeho vydání předcházelo, netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, které nepřisvědčil. Výroky napadeného rozsudku jsou zcela jasné a srozumitelné a rovněž důvody, které krajský soud vedly k závěrům těmito výroky vyjádřeným, z obsahu odůvodnění rozsudku srozumitelně a přehledně vyplývají. Pokud jde o otázku vad řízení před krajským soudem, stěžovatelé žádné konkrétní vady ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. netvrdili a ani Nejvyšší správní soud žádné takové vady nezjistil; stěžovatelé namítli toliko konkrétní vady řízení správního.

[10] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval jednotlivými námitkami stěžovatelů, přičemž je třeba uvést, že tyto již byly (s výjimkou uvedenou zde v odst. [16] až [18]) obdobně uplatněny v odvolání a následně v žalobě.

[11] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry žalovaného i krajského soudu, že stavební úřad správně a v souladu se zákonem dokončil řízení o odstranění stavby oplocení dle starého stavebního zákona, neboť se nejednalo o žádnou z výjimek dle § 190 odst. 3 nového stavebního

zákona (srov. k tomu zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2012, č. j. 2 As 102/2011-112, tento, jakož i následně uvedené rozsudky Nejvyššího správního soudu, jsou dostupné na www.nssoud.cz). Nebyl dán také žádný důvod pro zahájení nového řízení o odstranění stavby oplocení po zrušení v pořadí prvního a druhého rozhodnutí stavebního úřadu, a to ani přes poukaz na existenci „*zcela jiné stavby*“ oplocení v roce 2012 oproti roku 2006, kdy bylo zahájeno řízení o odstranění stavby. Jak zjistil Nejvyšší správní soud z vyžádaného správního spisu, stavební úřad zahájil z úřední povinnosti oznámením ze dne 5. 12. 2006 řízení o odstranění stavby oplocení a dne 19. 6. 2012 vydal rozhodnutí, kterým nařídil stěžovatelům odstranění stavby oplocení. Jednalo se sice o v pořadí třetí rozhodnutí o nařízení odstranění dané stavby oplocení (rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 20. 2. 2007 a 31. 3. 2011 byla zrušena rozhodnutími žalovaného ze dne 15. 5. 2007 a 15. 8. 2011), nicméně je zřejmé, že bylo ve všech třech rozhodnutích stavebního úřadu rozhodováno o téže stavbě oplocení stěžovatelů nacházející se u jejich rekreačního domku. Nezbytně byl vždy toliko zjišťován aktuální stav daného oplocení (jeho zaměření a popis) tak, aby předmět řízení byl v každém rozhodnutí vymezen jasně a určitě (viz zejména zápisy o místním šetření ze dne 27. 11. 2006, ze dne 25. 5. 2010 a ze dne 14. 11. 2011, jakož i fotodokumentace v rámci každého pořízení). Skutečnost, že stěžovatelé jako stavebníci v průběhu času oplocení postupně dostavovali (a to bez povolení a při vědomí nesouhlasu stavebního úřadu), nemůže vést k tomu, že by bylo možno v jejich případě v roce 2012 oproti roku 2006 hovořit o nové, odlišné stavbě oplocení jako o jiném předmětu řízení o odstranění stavby. Akceptace takové argumentace by vedla k absurdním důsledkům znamenajícím, že jakákoliv změna stavby, o jejíž odstranění se řízení vede, by vždy vyžadovala zahájení řízení nového; jde o požadavek nereálný a jdoucí proti smyslu zákona, neboť stavebníci by tak svou (v daném případě nezákonnou) stavební aktivitou fakticky rozhodovali, zda vůbec a kdy dojde k nařízení odstranění stavby v rámci probíhajícího řízení či zda naopak budou znovu a znovu vedena nová řízení v důsledku jimi prováděných stavebních úprav.

[12] Lze též přisvědčit závěrům krajského soudu, dle nichž nebylo v dané věci možné dovodit řádné povolení stavby oplocení z pouhých ohlášení, jež stěžovatelé učinili. Z vyžádaného správního spisu vyplývá jejich první ohlášení stavby oplocení ze dne 1. 7. 2005 (oplocení pozemků p. č. 469/3 a 469/1), na něž navazovalo sdělení stavebního úřadu ze dne 11. 7. 2005 o nedostatečnosti ohlášení (ve smyslu § 57 starého stavebního zákona), a to pro absenci náležitostí požadovaných § 10 odst. 2 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, ve znění vyhlášky č. 492/2002 Sb. (dále jen „vyhláška“). Stěžovatelé podali dne 1. 9. 2005 druhé ohlášení stavby oplocení (uvedli oplocení pozemků p. č. 469/1, 469/3 a 477), na které reagoval stavební úřad sdělením ze dne 23. 9. 2005 tak, že oplocení nesplňuje podmínky ohlášení z důvodu zamezení přístupu k pozemku p. č. 475 (nemovitosti č. p. 45), resp. z důvodu umístění oplocení na veřejně přístupné účelové komunikaci, takže je třeba pro danou stavbu stavební povolení. Těmito dvěma ohlášeními stěžovatelů tedy nemohlo dojít k „*legalizaci*“ stavby oplocení, jak tvrdí stěžovatelé. Stavební úřad postupoval v souladu s § 57 starého stavebního zákona a § 10 vyhlášky provádějící § 57 starého stavebního zákona. Dle § 57 odst. 1 starého stavebního zákona „*stavebník [...] drobných staveb ... je povinen jejich provedení předem písemně ohlásit stavebnímu úřadu. Stavební úřad může stanovit, že ohlášenou drobnou stavbu [...] lze provést jen na základě stavebního povolení.*“ Podle jeho § 57 odst. 2 „*[o]hlášenou drobnou stavbu [...] může stavebník provést jen na základě písemného sdělení stavebního úřadu, že proti jejich provedení nemá námitek. Pokud toto sdělení nebude stavebníkovi oznámeno do 30 dnů ode dne ohlášení anebo stavební úřad v téže lhůtě nestanoví, že ohlášená drobná stavba [...] podléhá stavebnímu povolení, může ji stavebník provést.*“ Ustanovení § 10 odst. 1 a 2 vyhlášky pak stanovilo náležitosti ohlášení drobné stavby. Stavební úřad na ohlášení stěžovatelů včas a s řádným odůvodněním reagoval tak, že k ohlášení ve smyslu starého stavebního zákona a vyhlášky na základě jejich podání nedošlo

pokračování

a dojít nemůže, a to z důvodů výše zmíněných; takový postup stavebního úřadu odpovídal, i vzhledem k obsahu obou ohlášení stěžovatelů, požadavkům dle starého stavebního zákona a vyhlášky. Rovněž ze sdělení Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí, ze dne 5. 8. 2005, nebylo možno dovodit povolení stavby oplocení, jak se stěžovatelé domnívají. Jednak nešlo o příslušný orgán státní správy s pravomocí stavbu povolit (takovým orgánem státní správy byl stavební úřad) a jednak tento orgán státní správy toliko v rámci stanoviska k výstavbě na žádost stěžovatelů sdělil, že „s navrhovaným řešením oplocení souhlasí“ při zachování krajinného rázu.

[13] Také závěr krajského soudu, dle kterého žalovaný v souladu se zákonem vycházel z existence pravomocného rozhodnutí o určení veřejně přístupné účelové komunikace, považuje Nejvyšší správní soud za správný. Obsah správního spisu potvrzuje, že v roce 2008 podali vlastníci nemovitosti č. p. 45 žádost o určení příjezdové cesty k jejich nemovitosti s tím, že oplocení stěžovatelů jim brání v příjezdu k jejich nemovitosti. Městský úřad Hodkovice nad Mohelkou, silniční správní úřad, rozhodnutím (druhým v pořadí) ze dne 14. 10. 2009, č. j. hso/ka/4145/4/2008/280, rozhodl dle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“), tak, že určil, že na geometrickým plánem vymezených částech soukromých pozemků p. č. 115 a 206 (pozn. před přecíslováním p. č. 101 a 469/3) v minulosti vznikla a existuje veřejně přístupná účelová komunikace dle § 7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Odvolání stěžovatelů bylo rozhodnutím Krajského úřadu Libereckého kraje, odborem dopravy, ze dne 13. 1. 2010, č. j. OD 33/2009-2/280.9/Jk, KULK 2166/2010, zamítnuto; rozhodnutí nabylo právní moci dne 29. 1. 2010. Pravomocným rozhodnutím o existenci veřejně přístupné účelové komunikace na daných pozemcích byli stavební úřad a žalovaný v řízení o nařízení odstranění stavby oplocení vázání (§ 57 odst. 2 s. ř.) a následně i krajský soud z něj vycházel (§ 52 odst. 2 s. ř. s.). Dle správního spisu stěžovatelé byli účastníky správního řízení o určení existence veřejně přístupné účelové komunikace a správní orgány se jejich námitkami (včetně námitek odvolacích) zabývaly. Stěžovatelé nenamítají, že by zde uvedené rozhodnutí Městského úřadu Hodkovice nad Mohelkou, silničního správního úřadu, neexistovalo nebo nebylo pravomocné. Je zřejmé, že toliko nesouhlasí s jeho obsahem, což nelze „napravit“ v řízení o odstranění stavby. Na tom nemůže změnit nic ani opakující se tvrzení stěžovatelů o možném přístupu k nemovitosti č. p. 45 z jiné strany než přes uvedenou veřejně přístupnou účelovou komunikaci. Ze správního spisu sice vyplývá, že návrh na zahájení řízení dle § 142 odst. 1 s. ř. byl podán v souvislosti s přístupem k nemovitosti č. p. 45, nicméně rozhodnutí o existenci veřejně přístupné účelové komunikace se týká nejen osob užívacích nemovitost č. p. 45, nýbrž neuzavřeného okruhu osob, ať již chodců nebo osob užívajících vozidla.

[14] Obstat nemůže ani související námitka stěžovatelů o nezohlednění skutečnosti, že stavba nestojí na veřejně přístupné účelové komunikaci celá, a že nařízení odstranění stavby je zásahem obdobným vyvlastnění, protože v dané věci nebylo na místě jeho užití. Jak již uvedl krajský soud, v případě stavby provedené bez potřebného veřejnoprávního oprávnění bylo možno upustit od nařízení odstranění stavby pouze za splnění podmínek dle starého stavebního zákona, které však splněny nebyly. Lze tak dodat, že důvodem nařízení odstranění stavby byla absence jejího povolení při současném neprokázání podmínek umožňujících odvrácení rozhodnutí o odstranění stavby, a to bez ohledu na to, v jak velké části se stavba nacházela na veřejně přístupné účelové komunikaci, neboť rovněž v části na ní se nenacházející postrádala stavba oplocení potřebné veřejnoprávní oprávnění. Je možno přisvědčit stěžovatelům, že nařízení odstranění stavby představuje zásah do vlastnických práv, avšak přirovnání k institutu vyvlastnění je zde nepřipadné. Vlastnické právo není absolutně neomezené a jeho limity je omezující

jsou patrné již z čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Účelem zákonného institutu nařízení odstranění stavby je veřejný zájem na zachování stavební kázně a užívání staveb v souladu se stanoveným funkčním využitím území a ochranou životního prostředí. Pokud stěžovatelé nesplnili zákonné podmínky pro dodatečné povolení nepovolené stavby (ani se o to nesnažili a toliko opakovaně tvrdili neexistenci veřejně přístupné účelové komunikace a existenci práva stavět na pozemku), byl zde zcela na místě zákonem stanovený a dopředu předvídatelný následek v podobě nařízení odstranění stavby; ochrany uvedeného veřejného zájmu by nemohlo být dosaženo jiným způsobem a aplikace daného institutu byla v daném případě i přiměřená (nebylo zde na místě ani přihlídnout k zásadě dobré víry – srov. dále odst. [15]).

[15] Ani námitka o dobré víře stěžovatelů neobstojí. Jak vyplývá i z rozsudku krajského soudu, stěžovatelé již z reakce stavebního úřadu na jejich druhé ohlášení stavby oplocení v roce 2005 museli vědět a věděli, že stavba koliduje s veřejně přístupnou účelovou komunikací a nepostačuje ohlášení stavby. Rovněž následná výzva stavebního úřadu ze dne 8. 8. 2006 k odstranění závad - zajištění splnění podmínek stavebního povolení rekreačního domu stěžovatelů, jeho výzva ze dne 27. 11. 2006 k zastavení nepovolených stavebních prací na pozemku p. č. 208, anebo jeho oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby oplocení ze dne 5. 12. 2006 vylučuje dobrou víru stěžovatelů. Dobrou víru stěžovatelů nelze nalézt ani ve fázi při samotném zahájení stavby oplocení (tj. ještě před jejich prvním ohlašovacím podáním stavebnímu úřadu dne 1. 7. 2005), neboť již ve stavebním povolení stavebního úřadu ze dne 7. 5. 1999, kterým byla stěžovatelům povolena stavba rekreačního domku na části pozemku p. č. 101 a 469/3, bylo uvedeno, že domek „*bude umístěn ve vzdálenosti 2,5 m od hranice pozemku p. č. 476 (místní komunikace)*“ (pozn.: po přečíslování p. č. 208), a jako jedna z podmínek realizace stavby byla uvedena podmínka 10d) o „*zachování příjezdu k nemovitosti p. Staňká*“ (pozn.: jde o nemovitost č. p. 45), a rovněž podmínka 14) „*zakazující při provádění stavebních prací poškozovat práva vlastníků a uživatelů sousedních nemovitostí a ostatních prostorů*“; s těmito podmínkami stěžovatelé souhlasili. Nejvyšší správní soud má tedy za to, že zde již od zahájení stavby oplocení chyběla dobrá víra stěžovatelů, že staví na pozemku, přes nějž nevede veřejně přístupná cesta (byť do té doby formálně nedeklarovaná jako účelová komunikace správním rozhodnutím). Odkaz stěžovatelů na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2005, č. j. 3 As 33/2004-68, je proto nepřiléhavý. V tehdy poukazované věci šlo navíc i o skutkově odlišnou situaci, kdy stavba stavebníků byla povolena a poté i zkolaudována, avšak následně došlo po deseti letech ke zrušení stavebního povolení z důvodu nesprávného doručování jednomu z účastníků, takže stavebníci byli dlouhou dobu v dobré víře o povolení stavby a následně navíc byla stavba na jejich žádost dodatečně povolena.

[16] Stěžovatelé v řízení o kasační stížnosti vznesli rovněž námitku o vadě řízení před správním orgánem, spočívající v nedostatečném poučení stěžovatelů stavebním úřadem o možnosti žádat o dodatečné povolení stavby a o možnosti odvrátit rozhodnutí o odstranění stavby předložením podkladů prokazujících soulad oplocení s veřejným zájmem. Přestože tato námitka byla stěžovateli podána až po uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti, a sice v rámci jejich repliky doručené Nejvyššímu správnímu soudu dne 7. 3. 2014, touto námitkou se Nejvyšší správní soud s ohledem na absenci zásady koncentrace v řízení o kasační stížnosti, oproti zásadě koncentrace zakotvené v § 71 odst. 1 s. ř. s. pro žalobní řízení, zabýval a považoval ji za včas podanou (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. I. ÚS 390/05, ze dne 10. 8. 2006, sp. zn. I. ÚS 138/06, nebo ze dne 14. 3. 2007, sp. zn. II. ÚS 136/06, tyto, jakož i dále uvedené nálezy Ústavního soudu, jsou dostupné na www.usoud.cz).

[17] Je třeba konstatovat, že tuto námitku stěžovatelé neuvedli ve své žalobě v řízení před krajským soudem a tento nemohl na výtku stěžovatelů reagovat. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

pokračování

je kasační stížnost nepřijatelná, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Toto ustanovení zakotvuje zásadu zákazu nových právních důvodů, která navazuje na zásadu dispoziční v řízení žalobním. Obě zásady se uplatní vždy, a to až na výjimky, kdy správní soudy jsou povinny k určitým skutečnostem přihlížet *ex officio*, tedy i bez námítky žalobce či stěžovatele. Mezi takové skutečnosti patří zjištění nicotnosti správního rozhodnutí, absolutní neplatnosti právního úkonu či prekluze práva (srov. § 76 odst. 2 s. ř. s., dále např. nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2008, sp. zn. III. ÚS 1420/07, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2011, č. j. 9 Afs 81/2010-180). Dle judikatury Nejvyššího správního soudu je krajský soud dále povinen přihlídnout z úřední povinnosti též k vadám správního řízení dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to za splnění podmínky, že se jedná o vadu řízení, jež brání přezkoumání správního rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek, přičemž vadnost a nemožnost přezkumu musí být zjevná buď ze spisu, nebo ze správního rozhodnutí samého (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84). Pokud tedy stěžovatelé v dané věci uplatnili námitku až v řízení o kasační stížnosti, aniž ji uplatnili předtím v žalobním řízení, muselo by se jednat o některý z výše uvedených případů. Jen při jejich existenci mohli by krajskému soudu v řízení o kasační stížnosti vytýkat, že se danou otázkou nezabýval z úřední povinnosti. O žádou z takto vyjmenovaných eventualit se však nejedná a Nejvyšší správní soud proto posoudil námitku stěžovatelů jako nepřijatelnou dle 104 odst. 4 s. ř. s.

[18] Tvrzená vada o neúplnosti poučení ze strany stavebního úřadu není vadou ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť nejde o vadu „*nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí*“. Nesrozumitelnost zahrnuje zejména případy, kdy rozhodnutí postrádá základní náležitosti, nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto (např. výroky jsou v rozporu), není zřejmé, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení, případy kdy je výrok rozhodnutí v rozporu s odůvodněním nebo v rozhodnutí nejsou žádné právní závěry (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89, nebo ze dne 20. 6. 2007, č. j. 9 As 6/2007-65). Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí pro nedostatek důvodů pak spočívá zejména v tom, že správní orgán neuvede v odůvodnění rozhodovací důvody, dospěje k závěrům na základě skutečností v řízení nezjišťovaných nebo zjištěných v rozporu se zákonem, není-li z rozhodnutí zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny, anebo nevyporádá-li správní orgán námitky účastníka (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 5 Afs 89/2007-38). Stěžovatelé napadené správní rozhodnutí však uvedenými nedostatky ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. netrpí a ani stěžovatelé takové vady rozhodnutí ve své kasační námitce neuvedli. Vytýkají toliko nedostatečnost poučení stavebním úřadem, tedy vadu případně podřaditelnou pod § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Nad uvedené je v této souvislosti vhodné připomenout, že stěžovatelé byli již ve sdělení stavebního úřadu ze dne 23. 9. 2005 a ve výzvě k zastavení stavebních prací ze dne 27. 11. 2006 informováni o tom, že u jejich stavby oplocení nepostačuje ohlášení, že však stavbu lze provést na základě stavebního povolení za splnění určitých podmínek. Stěžovatelé však o stavební povolení neusilovali. Následně (a to již) v oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby ze dne 5. 12. 2006 a poté při jednání dne 8. 2. 2007 byli výslovně poučeni o možnosti zabránit nařízení odstranění stavby dodatečným povolením stavby a rovněž o tom, jaké zákonné podmínky je třeba pro dodatečné povolení stavby splnit (vč. poučení o důkazním břemenu stran prokázání souladu stavby s veřejným zájmem). Stěžovatelé ale, ačkoliv zastoupeni advokátem, o dodatečné povolení stavby neusilovali a žádost nepodali.

V. Závěr a náklady řízení

[19] Souhrnně lze konstatovat, že žalovaný dospěl procesně bezvadným způsobem k závěru respektujícímu relevantní zákonnou úpravu; práva stěžovatelů nebyla ve správním řízení ani v rozhodnutí jím završeném nikterak zkrácena. Krajský soud podanou žalobu správně a s dostatečným odůvodněním zamítl, a to aniž by se při svém rozhodování dopustil jakéhokoliv pochybení způsobilého přivodit zrušení stěžovaného rozsudku.

[20] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[21] Stěžovatelé, kteří neměli v tomto soudním řízení úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. dubna 2014

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu